

แผ่นทองคำกับจารึก

ข่าวการขุดพบแผ่นทองคำในสวนปาล์มที่ อ.เขาสนชัย จ.พัทลุง สร้างความฮือฮาน่าสนใจให้กับสังคมไทยไม่น้อย ทำให้ผู้ที่อยากได้ทองคำพากันไปขุดทองคำที่ขุดพบนั้นเป็นแผ่นทองคำรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดประมาณ 5x5 ซม. ในข่าวยังบอกอีกว่าที่แผ่นทองคำมีภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน(ที่จริงควรเป็นอักษรญี่ปุ่น หรืออักษรจีน) จารึกไว้ที่บริเวณมุมของแผ่นทองคำ อย่างไรก็ตามก็ยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าจะเป็นอักษรใดกันแน่ เพราะภาพที่เห็นตามข่าวไม่ชัดเท่าที่ควร อักษรจีนและอักษรญี่ปุ่นเองก็มีความคล้ายคลึงกันในด้านเส้นอักษร เพราะอักษรญี่ปุ่นเองก็ยืมตัวอักษรจีนมาใช้โดยบางตัวก็ได้ลดทอนเส้นอักษรไปบ้างและเรียกตัวอักษรชนิดนี้ว่า “คันจิ” ซึ่งใช้ควบคู่ไปกับอักษร “ฮิรางานะ” ที่เป็นอักษรญี่ปุ่นดั้งเดิม และอักษร “คาตากานะ” อักษรที่ใช้เขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ดังนั้นญี่ปุ่นเอง ก็มีอักษรที่ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ 3 แบบ ดังกล่าว แต่ที่นิยมใช้มากที่สุดก็คืออักษรคันจิ หากเราลองดูหนังสือพิมพ์ญี่ปุ่นก็จะเต็มไปด้วยอักษรคันจิ ซึ่งก็ดูคล้ายๆ หนังสือพิมพ์จีนเหมือนกัน

กลับมาดูที่บ้านเราบ้าง ในอดีตบ้านเราเองก็มีการจารึกลงบนแผ่นทองแบบนี้เช่นกัน บางครั้งเราก็เรียกว่า “สุพรรณบัฏ” ซึ่งแปลว่า บัตรทองคำ จารึกบนแผ่นทองคำของเรานี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยโน้นแล้ว เช่น “จารึกพระพุทธรักษาสมเด็จพระศรีสุริยวงศาธิราช” จารึกเมื่อ พ.ศ. 1990 ด้วยอักษรขอมสุโขทัย ภาษาไทย มีลักษณะเป็นสุพรรณบัฏระบุชื่อว่าเป็นของมหาเถรสารี หลังจากนั้นก็พบจารึกบนแผ่นทองคำแบบนี้เรื่อยมาจนถึงช่วงยุครัตนโกสินทร์ดังนี้

- “จารึกคาถาหัวใจพระสูตร” อักษรขอมสุโขทัย ภาษาบาลี จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกคาถาหัวใจพระพุทธรูป” อักษรขอมสุโขทัย ภาษาบาลี จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกวัดสอคงค 1” อักษรขอมอยุธยา ภาษาไทย, บาลี จารึกเมื่อ พ.ศ. 1951
- “จารึกเจ้าเถรพุทธสาคร 1” อักษรขอมอยุธยา ภาษาไทย จารึกเมื่อ พ.ศ. 1959
- “จารึกเจ้ารัตนโมลีไตรโลกย์” อักษรขอมอยุธยา ภาษาไทย จารึกเมื่อ 1986
- “จารึกแผ่นทองคำจากกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ 1” อักษรขอมอยุธยา ภาษาไทย จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกแผ่นทองคำจากกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ 2” อักษรขอมอยุธยา ภาษาไทย จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกแผ่นทองคำจากกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ 3” อักษรขอมอยุธยา ภาษาไทย จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกพระมหาเถรชัยโมลี” อักษรขอมอยุธยา ภาษาไทย จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกเจ้าเถรพุทธสาคร 2” อักษรขอมอยุธยา, ภาษาไทย จารึกเมื่อ พ.ศ. 2047
- “จารึกวัดพระศรีรัตนมหาธาตุสุพรรณบุรี” อักษรขอมรัตนโกสินทร์ ภาษาบาลี จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกเจ้าวัดบริพัตรภิกษุ” อักษรธรรมล้านนาและอักษรไทยสุโขทัย ภาษาไทย จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกวัดวิมาน 1” อักษรธรรมล้านนา ภาษาบาลี จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20
- “จารึกวัดวิมาน 2” อักษรธรรมล้านนา ภาษาบาลี จารึกเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 20

เนื้อหาจารึกแผ่นทองคำส่วนใหญ่ที่พบเป็นการประกาศนามที่ได้รับการแต่งตั้งยศ ตำแหน่งต่างๆ ของเจ้าของสุพรรณบัฏนั้นๆ หรือเป็นจารึกคาถาย่อ และมักจารึกด้วยอักษรขอม

อักษรขอมในสมัยต่างๆ ทั้งสุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์ที่ใช้จารึกบนแผ่นทองคำเหล่านี้ เป็นอักษรที่เราใช้ควบคู่กับอักษรไทยมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย แต่มีพัฒนาการตัวอักษรน้อยกว่าอักษรไทยมาก อักษรขอมไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงสัณฐานตัวอักษรมากนัก มักใช้เขียนเรื่องราวในพระพุทธศาสนา เนื่องจากมีอักษรวิธีที่ง่ายต่อการเขียนภาษาบาลี อย่างไรก็ตามอักษรขอมเองก็หมดความนิยมลงไปในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อมีการนำเอาแท่นพิมพ์หนังสือเข้ามา การพิมพ์หนังสือพระไตรปิฎกด้วยอักษรขอมเป็นเรื่องยากมากในการทำแท่นพิมพ์ ดังนั้นจึงมีการคิดค้นการเขียนภาษาบาลีด้วยอักษรไทยขึ้นมาโดยพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ 5 เพื่อที่จะให้พระไตรปิฎกแพร่หลายไปในสังคมวงกว้าง แต่เรายังพบเห็นอักษรขอมอยู่บ้างในปัจจุบัน ที่แฝงอยู่กับพิธีกรรม ความเชื่อ เช่น การเจิม ผ้ายันต์ การสักยันต์ พระเครื่อง ฯลฯ

อักษรธรรมล้านนาเป็นอักษรท้องถิ่นที่ใช้กันในอาณาจักรล้านนาในอดีต มีจุดประสงค์เพื่อใช้เขียนเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกับอักษรขอม อักษรทั้งสองชนิดมีความแตกต่างกันในด้านรูปสัณฐานโดยที่อักษรธรรมล้านนามีพัฒนาการมาจากอักษรมอญโบราณใช้กันในแถบภาคเหนือของประเทศไทย แต่อักษรขอมมีพัฒนาการมาจากอักษรเขมรโบราณใช้กันอยู่บริเวณภาคกลางและภาคใต้ของประเทศ

ทางด้านประวัติของจารึก เมื่อตรวจสอบประวัติของจารึกแผ่นทองคำแต่ละชิ้นพบว่า ส่วนใหญ่จะพบที่วัด แต่ไม่ทราบว่าใครเป็นคนพบ หรือใครมาถวายให้กับวัด บางชิ้นก็ไม่มีที่มาที่ไป แต่ก็มีบางชิ้น เช่น จารึกคาถาหัวใจพระสูตร และจารึกคาถาหัวใจพระพุทธคุณ ที่เป็นสมบัติส่วนบุคคลและได้นำมามอบให้กับเจ้าหน้าที่ทางการเพื่อเป็นสมบัติของชาติ ตามประวัติได้เล่าว่า “นายสมพงษ์ และนางวิภาพรหมวิภา ร้านขายยาพรหมวิภา ตลาดสุโขทัย จ.สุโขทัย ได้มอบให้แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2502”

ข้อมูลและภาพข่าวชุดทองจากไทยรัฐ www.thairath.co.th

ข้อมูลจารึกจากฐานข้อมูลจารึกในประเทศไทย www.sac.or.th/databases/inscriptions